

การพัฒนาเครือข่าย อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี)

วิมล บุญธรรม¹

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายหลักคือ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ผ่านการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่นร่วมขับเคลื่อนโดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชน เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงนำหลักคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนงานเสริมสร้างศักยภาพด้านการเงินการบัญชีแก่ประชาชน ผ่านการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน เพื่อให้ครัวเรือนมีทักษะและความสามารถในการวางแผนชีวิตของครอบครัวทั้งในด้านการออม การใช้จ่าย การก่อหนี้ และการจัดการความเสี่ยง ตลอดจนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนและครัวเรือนพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเป็นรูปธรรมอยู่ได้อย่างมีความสุขพอกินพอใช้ สร้างภูมิคุ้มกันความจนด้วยการทำบัญชีครัวเรือน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะองค์กรที่มีบทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร เยาวชน และประชาชนทั่วไป โดยเสริมสร้างความรู้ด้านการจัดทำบัญชีมาตั้งแต่ปี 2548 ถึงปัจจุบัน เพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างให้เกษตรกร เยาวชน และประชาชนทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดทำบัญชี วิเคราะห์ต้นทุน รู้จักปรับเปลี่ยนอาชีพทางการเกษตรได้ มีวินัยทางการเงิน มีภูมิคุ้มกันจากความจนและหนี้สิน ควบคู่ไปกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อันจะส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งและพัฒนาตนเองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยกรมฯ ได้สร้างแกนนำเกษตรกร ซึ่งเป็น "อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี" หรือ "ครูบัญชี" ซึ่งมีความคิดริเริ่มฟันฝ่าอุปสรรค

¹ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บุรีรัมย์

ในการสร้างผลงานด้วยใจอาสาอย่างไม่หวังผลตอบแทน มีความเสียสละเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม มีความเป็นผู้นำอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรและบุคคลในชุมชนได้ เพื่อเป็นตัวแทนของกรมฯ ในการทำหน้าที่เป็นวิทยากรและวิทยากรผู้ช่วยถ่ายทอดความรู้การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพแก่เกษตรกรกลุ่มเกษตรกร เยาวชน และประชาชนทั่วไป กรมฯ จึงขยายผลจากเป้าประสงค์ดังกล่าวจากระดับบุคคลสู่การรวมกลุ่มระดับชุมชน เกิดเป็น **เครือข่ายคนรักการทำบัญชี**

ซึ่งเป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตพึ่งตนเองโดยทำให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนในชุมชนให้เห็นวิถีการทำกินเพื่อรู้ตนเอง ลงมือทำบัญชีประจำวัน รู้รายได้ รู้รายจ่าย รู้หนี้สิน ได้ปลดหนี้ รู้จักเปรียบเทียบรายได้ - รายจ่าย ฝึกนิสัยการใช้จ่ายเพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ รวมถึงวิถีการออม ซึ่งจะนำไปสู่วิถีการใช้ชีวิตในระดับอยู่ดีกินดีทั้งชุมชน เพื่อรู้สภาพแวดล้อม คิดและวิเคราะห์ข้อมูลบัญชี อย่างเป็นระบบ รู้การตลาด รู้ภูมิสังคม รู้ภูมิอากาศ รู้ภูมิปัญญาพื้นถิ่น รู้เครือข่ายจัดสรรด้านรายจ่าย ลงทุนและเงินออมอย่างเหมาะสม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเพื่อรู้อนาคต นำข้อมูลทางบัญชีและหลักวิชาการมาใช้วางแผนประกอบอาชีพ รู้ทิศทางการตลาด รู้วางแผนจัดการฟาร์มล่วงหน้า สร้างการเปลี่ยนแปลงต่อตนเองและชุมชน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมกลุ่มเป้าหมายระดับบุคคล/ ครัวเรือน สามารถนำบัญชีมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตขยายต่อยอดสู่ระดับชุมชนเพื่อให้สามารถสร้างแรงบันดาลใจและพลังขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนสู่ยุค Thailand 4.0 ได้ต่อไป และเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ให้มีภูมิคุ้มกันสามารถปรับตัวสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจน สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพให้เหมาะสมโดยใช้ข้อมูลทางบัญชีในการตัดสินใจสามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) จะมีหน้าที่ในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ

1. อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยประสานกับผู้แทนของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในระดับจังหวัด เพื่อรับทราบนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติงานถ่ายทอดความรู้ และการติดตามประเมินผล

2. อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) ทำหน้าที่เป็นวิทยากร/วิทยากรผู้ช่วยในการถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรประชาชนและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) สร้างเครือข่ายในแต่ละชุมชนตำบลในแต่ละจังหวัดได้อย่างเป็นระบบ

4. อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) มีการติดต่อสื่อสารพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากครูบัญชีของแต่ละจังหวัด และภาค เช่น การเสวนาอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชีในระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ

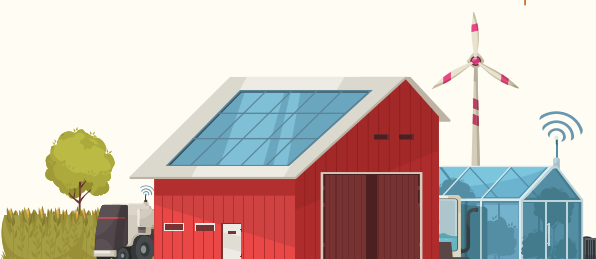
5. อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) ทำหน้าที่เป็นแกนนำบริหารเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี ประจำตำบลและเป็นผู้รับ-แจ้งข่าวสารด้านการสอนแนะนำด้านบัญชีให้แก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น

- นัดหมายเกษตรกร ประชาชน และเยาวชน ในพื้นที่มารับการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำบัญชี ตามความพร้อมของคนในชุมชน

- ให้คำแนะนำ เผยแพร่ความรู้ และกระตุ้นการเรียนรู้ให้มีการจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มอบหมาย เช่น ดำเนินการติดตามการจัดทำบัญชีและผลการบันทึกบัญชีเป็นรายบุคคลเพื่อรายงานข้อมูล ตามที่ได้รับมอบหมาย

6. อาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) สามารถทำหน้าที่คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดรวมทั้งงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามที่ได้รับมอบหมายตามนโยบายรัฐบาล

7. ปฏิบัติงานอื่นๆ นอกจากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว อาจได้รับมอบหมายจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทำหน้าที่เผยแพร่บัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ในกิจกรรมอื่นๆ เช่น วิทยากรในการจัดนิทรรศการต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น

จากบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายสู่การพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี(ครูบัญชี) อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนี้

สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน กล่าวคือ การที่บุคคลมองเห็นจุดมุ่งหมายในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกัน มีการรับรู้และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และมีเป้าหมายที่จะเดินทางไปด้วยกันการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันจะทำให้กระบวนการขับเคลื่อนเกิดพลัง มีความเป็นเอกภาพ และช่วยผ่อนคลายความขัดแย้ง เนื่องจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในทางตรงกันข้าม ถ้าวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของบุคคลบางกลุ่มขัดแย้งกับวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของเครือข่าย พฤติกรรมของบุคคลกลุ่มนั้นก็จะเริ่มแตกต่างจากแนวปฏิบัติที่สมาชิกเครือข่ายกระทำร่วมกัน ดังนั้น แม้ว่าจะต้องเสียเวลามากกับความพยายามในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน แต่ก็จำเป็นจะต้องทำให้เกิดขึ้น หรือถ้าสมาชิกมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวอยู่แล้ว ก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเครือข่ายให้มากที่สุดแม้จะไม่ซ้อนทับกันแนบสนิทจนเป็นภาพเดียวกัน แต่อย่างน้อยก็ควรสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

สานสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นด้วยกิจกรรมร่วมกัน

สานสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นด้วยกิจกรรมร่วมกัน กล่าวคือ จัดอบรมโครงการอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) โดยการพบปะ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ การให้คำปรึกษา การมุ่งเน้นในการสร้างเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง

สร้างแรงบันดาลใจ

การสร้างแรงบันดาลใจให้กับอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) กล่าวคือ ครูบัญชีอาสา นับเป็นตัวอย่างของการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร โดยไม่เพียงแต่จะสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับตนเองเท่านั้น ยังเป็นพลังสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สมาชิกสถาบันเกษตรกร รวมถึงสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โรงเรียน และประชาชนทั่วไป ด้วยการเผยแพร่ความรู้ในการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน บัญชีต้นทุนอาชีพ ให้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวาง โดยน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ไปสู่เครือข่ายในชุมชนให้เข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน และพึ่งพาตนเองได้ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน เนื่องด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยก้าวทันเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสะดวกในการเรียนรู้ การสอน และสะดวกด้านการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น แอปพลิเคชัน Smart Me

ดังนั้น การพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี (ครูบัญชี) ให้เข้มแข็งได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายและในทุกๆ ด้าน เพื่อให้มองไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความสำเร็จให้เป็นรูปธรรมพร้อมเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวันต่อไป ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

“ ทำบัญชีให้เห็นว่าสมดุลง่ายไม่ขาดทุน ถ้าทุกคนสามารถที่จะทำให้พอดีไม่ขาดทุน ประเทศชาติไม่ขาดทุนแน่ และประเทศชาติขาดทุนอย่างนี้ ไม่ขาดทุน อยู่รอด ข้อสำคัญเป็นอย่างนี้ ที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่พอเพียงในการบริโภค แต่ให้พอเพียงในการมีชีวิตอยู่ บางคนก็อาจจะรวยได้ทีเดียว ”

[บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล]

ที่มาของข้อมูล

สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

